

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.866 van 29 september 2026
in de zaak A. 249.205/IX-11.079**

In zake: XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het AUTONOOM PROVINCIEBEDRIJF PROVINCIAAL
ONDERWIJS ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Astrid Gelijkens en Wannes Op de Becq
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Scheldestraat 9
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 18 september 2026, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Provinciaal Instituut voor Technisch Onderwijs te Stabroek van 14 september 2026 waarbij aan verzoekster een oriënteringsattest C wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking van 18 september 2026 werd de procedurekalender vastgesteld.

De verwerende partij heeft een nota met opmerkingen en een administratief dossier ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 september 2026, om 11.00 uur.

Staatsraad Jurgen Neuts heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Wannes Op de Becq, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Wendy Depester heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2025-2026 leerling in het eerste leerjaar van de derde graad ‘paardenhouderij’ (duale opleiding – arbeidsmarktfinaliteit) in het Provinciaal Instituut voor Technisch Onderwijs te Stabroek, waarvan de verwerende partij het schoolbestuur is.

Verzoekster is dat schooljaar veelvuldig afwezig, telkens met een doktersattest gestaafd.

3.2. Op het einde van het schooljaar beslist de klassenraad om aan verzoekster een oriënteringsattest C uit te reiken. De motivering ervan luidt als volgt:

“De delibererende klassenraad oordeelt dat de leerling te vaak en/of te langdurig afwezig was om de nodige kennis en vaardigheden te verwerven en eventueel bij te werken om over slaagkansen te beschikken in het volgend leerjaar. Deze beslissing vloeit voort uit de behaalde resultaten en de bijhorend geformuleerde adviezen en commentaren van vakleerkrachten, begeleidende klassenraden en de delibererende klassenraad.”

3.3. Overleg met de directeur leidt niet tot een nieuwe bijeenkomst van de klassenraad.

Daarop dient verzoekster een bezwaar in bij het schoolbestuur.

3.4. Op 25 augustus 2026 beslist de beroepscommissie om aan verzoekster een bijkomende proef op te leggen voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ “om vast te stellen of [verzoekster] de vereiste kennis, vaardigheden en competenties en de te bereiken leerplandoelen alsnog beheerst”. Die beslissing wordt als volgt toegelicht:

“Uit het dossier blijkt dat [verzoekster] een jaartekort behaalde voor ‘Rijvaardigheid en training’ van 46%.

Dit tekort wordt geweten aan onvoldoende momenten om de noodzakelijke competenties en vaardigheden te evalueren.

De beroepscommissie stelt vast dat [verzoekster] inderdaad aan verscheidene evaluatiemomenten niet heeft deelgenomen om medische redenen, alsook dat dit medisch beletsel er thans niet meer is.”

3.5. Verzoekster legt op 10 september 2026 de bijkomende proef af. Zij wordt beoordeeld voor vier onderdelen, waarvoor een aantal beoordelingscriteria worden gehanteerd. Die criteria worden aan de leerplandoelen gekoppeld. De onderdelen zijn de volgende:

- ‘voorbereiding van het paard’, met elf beoordelingscriteria;
- ‘dressuurproef – paard 1’, met dertien beoordelingscriteria;
- ‘springproef – paard 2’, met tien beoordelingscriteria;
- ‘afstappen en nazorg’, met zeven beoordelingscriteria.

Elk beoordelingscriterium wordt bedacht met een score; er is tevens een rubriek ‘Opmerking’ voorzien.

Verzoekster behaalt een score van 390 op 950 punten, dit is 41%.

3.6. Op 14 september 2026 komt de beroepscommissie opnieuw samen. Zij beslist om “het oorspronkelijk evaluatieresultaat te bevestigen”. Dit is de bestreden beslissing; ze is als volgt gemotiveerd:

“De bijkomende proef werd afgelegd op donderdag 10 september 2026. [Verzoekster] behaalde 41% op deze bijkomende proef. [Zij] heeft daarmee de leerplandoelstellingen voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ van het 5de jaar Paardenhouderij (dual) niet behaald.

Naar het oordeel van de beroepscommissie rechtvaardigen de nu voorliggende cijfers dan ook de toekenning van een oriënteringsattest C. [Verzoekster] geeft immers geen blijk te beschikken over de nodige kennis, vaardigheden en competenties om het hogere leerjaar van de opleiding Paardenhouderij (dual) aan te vatten.

De argumenten die voor [haar] worden uiteengezet in het beroepschrift en tijdens de zitting van de beroepscommissie, zijn niet van dien aard om tot een ander besluit te komen.

Uit het dossier blijkt niet dat er enige twijfel is om aan de getrouwheid van de voorliggende cijfers in het algemeen en de beoordeling en het daaruit resulterend cijfer voor de bijkomende proef in het bijzonder te twijfelen. Bovendien is er het vermoeden van de deskundigheid van de leerkracht.

Dat de bijkomende proef in de praktijk werd georganiseerd door de onderwijsinstelling is inherent aan de werking van het secundair onderwijs. Zo worden bij een uitgestelde beslissing ook de bijkomende evaluatiemomenten door de onderwijsinstelling en de betrokken vakleerkrachten zelf georganiseerd.

Het feit dat het resultaat van een proef niet overeenstemt met de gewenste verwachting van de leerling en/of zijn ouders, betekent niet dat de proef niet correct, laat staan niet onpartijdig is verlopen.

Op vraag van de raadsman naar een nieuwe bijkomende proef met externe juryleden kan om die reden alleszins niet ingegaan worden.”

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst

dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd waarvan het onderzoek zich leent voor een versnelde behandeling en waarmee de nietigverklaring van de bestreden beslissing *prima facie* kan worden verantwoord. Overeenkomstig paragraaf 5 van datzelfde artikel wordt de zaak behandeld bij uiterst dringende noodzakelijkheid en derhalve binnen een termijn van vijftien dagen of minder, wanneer zulks in het opschrift wordt vermeld.

V. Spoedeisendheid – uiterst dringende noodzakelijkheid

5. Gelet op de vaste rechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de onmogelijkheid om zonder verlies van een schooljaar de studie van haar keuze voort te zetten, wijst verzoekster terecht erop dat de gewone schorsingsprocedure weinig dienstig is om haar voor zo'n verlies te behoeden.

Even terecht betwist de verwerende partij niet dat aan deze schorsingsvoorwaarde is voldaan.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste en tweede middel

Standpunt van de partijen

6.1. In een eerste middel voert verzoekster de schending aan van de formelemotiveringsplicht in zoverre die voortvloeit uit de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 'betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen', "in het bijzonder de versterkte motiveringsplicht".

Verzoekster argumenteert vooreerst dat zij slechts voor één vak – 'Rijvaardigheid en training' – een jaartekort laat optekenen. De bestreden

beslissing is beperkt tot de “algemene formule” dat “de argumenten niet van dien aard zijn om tot een ander besluit te komen” en verwijst naar de getrouwheid van de cijfers en het vermoeden van deskundigheid. Volgens verzoekster vermeldt de beroepscommissie niet de “zeer specifieke redenen” waarom haar concrete, met stukken onderbouwde grieven niet tot een ander besluit kunnen leiden. De commissie voert, naar verzoeksters oordeel, geen prospectief onderzoek naar de slaagkansen van de leerling in het hogere leerjaar. Het vermoeden van deskundigheid doet, steeds volgens verzoekster, geen afbreuk aan de motiveringsplicht.

Bovendien doet verzoekster gelden dat op de beoordelaar een versterkte motiveringsplicht rust wanneer een leerling voor slechts één vak een tekort behaalt en toch een C-attest krijgt. De zeer specifieke redenen moeten dan in de motivering worden opgenomen, aldus nog verzoekster.

6.2. Een tweede middel is geput uit de schending van de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoekster voert in dat verband, samengevat, aan dat de bestreden beslissing niet steunt op een zorgvuldig en volledig feitenonderzoek. Volgens haar heeft de beroepscommissie nagelaten de representativiteit van de proef en de betwiste proefomstandigheden te onderzoeken en zich beperkt tot een verwijzing naar de “getrouwheid van de cijfers” en het vermoeden van deskundigheid.

7.1. In de nota met opmerkingen betoogt de verwerende partij, wat het eerste middel betreft, dat verzoekster een te ruime draagwijdte geeft aan de formele motiveringsplicht. Zij benadrukt dat daaruit niet volgt dat het bestuur ieder argument, ieder stuk, iedere grief van de bestuurde afzonderlijk en punt voor punt moet beantwoorden. Volgens haar is niet de vraag aan de orde of de beroepscommissie ieder argument uit de aanvullende memorie van verzoekster afzonderlijk heeft besproken en weerlegd, maar wel of uit de bestreden beslissing

voldoende duidelijk blijkt op welke determinerende gronden zij het beroep heeft verworpen.

De verwerende partij stelt dat de beroepscommissie zich geenszins heeft beperkt tot een loutere bevestiging van het oorspronkelijke C-attest, maar een eigen beoordeling heeft verricht. Zij heeft een bijkomende proef georganiseerd omdat door de medische afwezigheden van verzoekster onvoldoende evaluatiegegevens voorhanden waren. Uit de bestreden beslissing blijkt volgens de verwerende partij dat (1) werd vastgesteld dat verzoekster wegens medische redenen aan verschillende evaluatiemomenten niet heeft kunnen deelnemen, (2) precies om die reden een bijkomende proef voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ werd georganiseerd, (3) die proef ertoe strekte alsnog na te gaan of verzoekster de vereiste kennis, vaardigheden, competenties en leerplandoelstellingen beheerste, (4) verzoekster op die bijkomende proef slechts 41% behaalde, (5) de beroepscommissie daaruit besloot dat de leerplandoelstellingen van dit “voor de opleiding wezenlijke vak” niet waren bereikt, (6) de beroepscommissie geen concrete reden aanwezig achtte om te twifelen aan de betrouwbaarheid van de beoordeling, (7) zij daarbij uitdrukkelijk verwees naar het vermoeden van deskundigheid van de beoordelaars, (8) zij de kritiek betreffende de organisatie van de proef door de eigen onderwijsinstelling uitdrukkelijk behandelde en (9) zij ook de vraag naar een nieuwe proef met externe juryleden uitdrukkelijk verwierp. Volgens de verwerende partij maakt de bestreden beslissing aldus duidelijk welke vaststellingen doorslaggevend waren en waarom de beroepscommissie, ondanks de door verzoekster aangevoerde bezwaren, tot de bevestiging van het C-attest is gekomen. Dat volstaat in het licht van de formelemotiveringsplicht, meent de verwerende partij.

Voorts doet de verwerende partij gelden dat verzoekster de motiveringsplicht vereenzelvigt met de verplichting om de beoordeling van de bijkomende proef volledig over te doen. Verzoekster verwijst uitvoerig naar een tabel die zij na de proef heeft opgesteld en waarin volgens de verwerende partij “nagenoeg ieder afzonderlijk beoordelingsonderdeel” wordt betwist. Uit de

formelemotiveringsplicht volgt evenwel niet, zo stelt de verwerende partij, dat de beroepscommissie zich in haar beslissing punt voor punt opnieuw, en dan nog als examenjury, moet uitspreken over iedere afzonderlijke vaststelling of (deel)score. Volgens haar is vereist, maar volstaat het ook dat uit haar beslissing kan worden begrepen waarom zij de bijkomende proef als voldoende basis voor haar eindbeslissing beschouwde.

De verwerende partij argumenteert dat uit de bestreden beslissing “kenbaar” blijkt waarom de beroepscommissie zich door de argumentatie van verzoekster niet heeft laten overtuigen en waarom zij de onvoldoende op de bijkomende proef doorslaggevend achtte. Ten overvloede refereert de verwerende partij aan rechtspraak van de Raad van State waaruit zij afleidt dat “ordentelijk toegekende evaluatieresultaten niet zonder meer terzijde kunnen worden geschoven. Zij worden in beginsel geacht een representatief beeld te geven van de kennis, vaardigheden en, in voorkomend geval, attitudes van de leerling, waarbij aan de beoordeling door de betrokken leerkrachten een vermoeden van deskundigheid kleefte tot bewijs van het tegendeel”.

Evenmin kan volgens de verwerende partij verzoekster worden bijgevallen waar zij betoogt dat iedere prospectieve beoordeling in de bestreden beslissing zou ontbreken. De beroepscommissie stelt uitdrukkelijk vast dat verzoekster niet heeft aangetoond te beschikken over de vereiste kennis, vaardigheden en competenties “om het hogere leerjaar van de opleiding Paardenhouderij (dual) aan te vatten”. Daarmee bevat de bestreden beslissing uitdrukkelijk een beoordeling die betrekking heeft op de verdere schoolloopbaan van de leerling, vindt de verwerende partij. Hoe dan ook moet volgens haar worden vastgesteld dat verzoekster uitgaat van een onjuiste “volgorde” van beoordeling. Het delibererende orgaan moet eerst nagaan of de leerling de leerplandoelstellingen van het voorbije leerjaar in voldoende mate heeft bereikt. Pas daarna kunnen verdere, prospectieve conclusies over de studie- of beroepsloopbaan worden getrokken. Indien wordt vastgesteld dat de leerplandoelstellingen niet in voldoende

mate zijn bereikt, komt die volgende vraag niet meer aan de orde, aldus nog de verwerende partij.

De verwerende partij besluit dat de bestreden beslissing op duidelijke wijze de feitelijke en juridische motieven bevat waarop ze steunt. Ze laat toe te begrijpen waarom het beroep werd afgewezen en stelt de Raad van State in staat om de wettigheid van die beslissing te toetsen. Dat verzoekster zich in die motieven niet kan vinden of van oordeel is dat aan bepaalde door haar voorgelegde stukken een groter gewicht had moeten worden toegekend, maakt de motivering niet formeel gebrekkig, zo meent de verwerende partij.

7.2. Met betrekking tot het tweede middel doet de verwerende partij gelden dat bezwaarlijk kan worden voorgehouden dat de beroepscommissie haar beslissing zonder voldoende onderzoek heeft genomen. De commissie stelde vast dat verzoekster wegens haar medische afwezigheden onvoldoende kon worden geëvalueerd voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’. Precies daarom werd niet onmiddellijk definitief beslist, maar werd een bijkomende praktische proef georganiseerd teneinde alsnog over voldoende evaluatiegegevens te beschikken. Verzoekster legde deze proef af op 10 september 2026 en behaalde daarop slechts 41%. Verzoekster werd opnieuw gehoord en kreeg de gelegenheid haar bezwaren tegen het verloop en de beoordeling van de proef uiteen te zetten.

Voorts argumenteert de verwerende partij dat verzoekster niet concreet aantoont dat de bijkomende proef geen betrouwbare beoordelingsbasis kon vormen. Uit het resultatenblad blijkt dat zij op verschillende, concrete onderdelen werd beoordeeld en dat bij de beoordeling specifieke vaststellingen werden genoteerd. Daartegenover plaatst verzoekster “voornamelijk wedstrijdresultaten, diploma’s en verklaringen van derden” waaruit zou blijken dat zij in andere omstandigheden wel over bepaalde rijvaardigheden beschikt. Daarmee is volgens de verwerende partij nog niet aangetoond dat de vaststellingen in de bijkomende proef feitelijk onjuist zijn. Dat verzoekster in een andere context – bijvoorbeeld tijdens wedstrijden, stages of met een vertrouwd paard – bepaalde

ECLI:BE:RVSCE:2026:ARR.267.866 IX-11.079-9/21

prestaties levert, betekent niet noodzakelijk dat zij tijdens de betrokken proef de daarin getoetste leerplandoelstellingen eveneens voldoende heeft aangetoond.

Dat sluit aan, zo stelt de verwerende partij, bij de rechtspraak van de Raad van State dat ordentelijk toegekende evaluatieresultaten in beginsel als representatief mogen worden beschouwd en dat aan de beoordeling door de bevoegde leerkrachten een vermoeden van deskundigheid kleeft. De door verzoekster aangebrachte stukken kunnen volgens haar mogelijk aantonen dat zij elders bepaalde prestaties heeft geleverd, maar ze tonen niet zonder meer aan dat de beoordelaars tijdens de bijkomende proef onjuiste vaststellingen hebben gedaan of dat de beroepscommissie niet van het resultaat van die proef mocht uitgaan.

De verwerende partij benadrukt dat ook de medische voorgeschiedenis daaraan geen afbreuk doet. De medische omstandigheden werden door de beroepscommissie niet miskend, meent zij. Integendeel, ze vormden juist de reden waarom een bijkomende proef werd georganiseerd. Verzoekster kan diezelfde omstandigheden dan niet zonder meer aanvoeren om vervolgens ook het resultaat van het bijkomende evaluatiemoment terzijde te doen schuiven. De relevante vraag was op dat ogenblik of verzoekster, nadat zij opnieuw tot paardrijden in staat was, tijdens die bijkomende proef de vereiste competenties kon aantonen. De beroepscommissie heeft op basis van het behaalde resultaat en de concrete beoordeling gemeend dat dit niet het geval was.

Tot slot zet de verwerende partij uiteen dat uit het zorgvuldigheidsbeginsel geen verplichting volgt om, telkens wanneer een leerling het resultaat van een bijkomende proef betwist, nog een tweede bijkomende proef of een nieuwe evaluatie door externe beoordelaars te organiseren. Daarvoor zouden minstens concrete stukken of elementen moeten voorliggen waaruit blijkt dat de eerste bijkomende proef gebrekkig, onbetrouwbaar of kennelijk ongeschikt was, vindt de verwerende partij. Dat wordt geenszins aangetoond. De verwerende partij stipt aan dat verzoekster tegenover de beoordeling van de bevoegde beoordelaars in essentie haar eigen lezing van de prestaties en een aantal externe gegevens stelt.

Daarmee maakt zij, naar het oordeel van de verwerende partij, geenszins aannemelijk dat de beroepscommissie op onjuiste feiten heeft gesteund of haar onderzoek onzorgvuldig heeft gevoerd.

Beoordeling

8. Voor zover verzoekster aanvoert dat geen prospectief onderzoek naar haar slaagkansen in het hogere leerjaar is gevoerd, lijkt zij uit het oog te verliezen dat aan haar een oriënteringsattest C is toegekend. Dit wil zeggen dat verzoekster, naar luid van artikel 70, eerste lid, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 ‘over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft’, het leerjaar “niet met vrucht heeft beëindigd”.

Alsdan is een ‘prospectief’ onderzoek, waarbij de slaagkansen van de betrokken leerling in een volgend leerjaar worden nagegaan, op het eerste gezicht niet aan de orde.

In die mate faalt het eerste middel.

9.1. De verwerende partij ziet het op het eerste gezicht goed dat noch het algemeen rechtsbeginsel luidens welk een overheidsbeslissing op objectief aanneembare redenen gegrond moet zijn die hetzij uit de beslissing zelf, hetzij uit het administratief dossier moeten blijken, noch de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ of de formelemotiveringsplicht vermeld in artikel 123/15, § 3, 1°, van de Codex Secundair Onderwijs, aan de overheid de verplichting opleggen alle grieven of middelen van verdediging opgeworpen door de betrokkene afzonderlijk te beantwoorden. Het volstaat daarentegen dat in de beslissing zelf de motieven opgenomen worden die de beslissing kunnen dragen.

9.2. Waar de regelgeving in een administratieve beroepsprocedure heeft voorzien, moet de indiener van het beroep wel erop kunnen rekenen dat zijn

beroepschrift door de beroepsinstantie zorgvuldig wordt onderzocht en dat zij, ingeval zij meent tot hetzelfde oordeel te moeten komen als in de beroepen beslissing, voor de verwerping van de aangevoerde beroepsargumenten goede redenen heeft. In sommige gevallen, meer bepaald als het gaat om een welomschreven, gewichtige grief van de beroepsindiener, zullen die redenen zelfs uitdrukkelijk in de beroepsbeslissing dienen te worden weergegeven. Van een zorgvuldig handelende beroepsinstantie mag immers worden verwacht dat zij in haar beslissing formeel aandacht besteedt aan de wezenlijke en fundamentele grieven van de beroepsindiener en dat zij hem aldus de antwoorden geeft die laten verstaan waarom zijn beroep wordt verworpen.

Het bestaan en de zin van een beroepsprocedure, ook inzake deliberatiebeslissingen in het secundair onderwijs, vereist dat de motivering van de beroepscommissie blijk ervan geeft dat de bezwaren van de leerling daadwerkelijk in overweging zijn genomen en in de nieuwe beoordeling zijn betrokken, dat de leerling begrijpt waarom die argumenten de beroepscommissie niet konden overtuigen en dat ten minste een uitdrukkelijke repliek volgt op de vragen die voor de leerling blijkens haar beroepschrift van wezenlijk belang zijn en die, mochten ze terecht zijn gesteld, mogelijk tot een voor de leerling gunstiger resultaat leiden.

9.3. De bestreden beslissing steunt *prima facie* wezenlijk op het onvoldoende resultaat van verzoekster voor de bijkomende proef voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’. Immers, de beroepscommissie benadrukt daarin dat “[d]e bedoeling van deze bijkomende proef was om met een bijkomend evaluatiemoment alsnog vast te stellen of [verzoekster] al dan niet de vereiste kennis, vaardigheden en competenties en de te bereiken leerplandoelen beheerst voor dit in de opleiding cruciale vak”. Vervolgens concludeert de beroepscommissie dat verzoekster met de score voor die bijkomende proef – 41% – de leerplandoelstellingen voor het betrokken vak niet heeft behaald en dat “de nu voorliggende cijfers” een C-attest verantwoorden. Andere cijfers dan deze voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ worden, zo lijkt, niet ter sprake gebracht.

Op het eerste gezicht bevestigt de verwerende partij zulks ook in de nota met opmerkingen, waar zij stelt dat “uit de bestreden beslissing kenbaar blijkt [...] waarom zij [*lees*: de beroepscommissie] de onvoldoende op de bijkomende proef doorslaggevend achtte”.

9.4. Na de bijkomende proef voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ heeft de beroepscommissie een nieuwe hoorzitting georganiseerd. Verzoekster heeft naar aanleiding daarvan een ‘aanvullende memorie’ met stukkenbundel aan de beroepscommissie bezorgd. Daarin heeft zij aangevoerd dat het resultaat voor die bijkomende proef “niet representatief” is omwille van “gebreken in de proefomstandigheden”. Zij wees onder meer erop dat “de proef werd gereden op onbekende paarden waarmee de leerling niet vertrouwd was”, dat “deze paarden [...] daags voordien nauwelijks in beweging [waren] geweest en [zich] onrustig [gedroegen]”, dat een aan haar “toegewezen paard [...] volgens het beoordelingsverslag zelf een barst in de hoof en een gezwollen been [vertoonde]” en zij “niettemin [...] ermee [diende] te rijden – wat innerlijk tegenstrijdig is met het verwijt dat zij die letsels niet zou hebben ‘gemeld’”, dat “onderdelen werden beoordeeld die tijdens de proef niet (mochten) worden uitgevoerd” – bijvoorbeeld, de beoordelingscriteria ‘longeren’ en ‘observatie en controle stal (drinken)’ – “zodat [...] nul of nagenoeg nul werd gequoteerd voor handelingen die niet werden gevraagd”. Ook deed zij gelden dat “[v]oor zover andere leerlingen vooraf wisten met welk paard zij zouden rijden en met dat paard konden oefenen”, verzoekster niet op gelijke wijze is behandeld, nu zij die mogelijkheid “niet in dezelfde mate” heeft gekregen – dit is volgens verzoekster van belang “wanneer de beoordeling mede afhangt van de omgang en samenwerking met een toegewezen paard”. Vervolgens heeft verzoekster voor verschillende beoordelingscriteria kritiek geleverd op de haar toegekende score. Wat het criterium ‘observatie en controle stal (drinken)’ betreft, merkte zij nog bijkomend op dat “geen andere kandidaat [...] hierop [werd] beoordeeld” en dat er “[g]een enkele indicatie van een probleem” was. Met betrekking tot het criterium ‘benen en hoeven controleren’, deed verzoekster onder meer gelden dat “[h]et gevraagde [zich] beperkte [...] tot het uitkrabben van de hoeven, niet tot een klinische beoordeling”. ‘Longeren’ was

volgens verzoekster “tijdens de proef niet toegelaten”. Verzoekster heeft ook aangegeven dat zij voor de betrokken proef werd beoordeeld op theorie, terwijl het om een praktijkvak gaat. Voor de dressuurproef en de springproef wees verzoekster erop dat zij deze heeft moeten afleggen met een “onbekend”, “nauwelijks bereden” en “onrustig” paard. Wat het beoordelingscriterium ‘veilig en correct afstappen’ betreft, heeft verzoekster aangestipt dat zij “door een zware knieoperatie (september 2025) [...] niet op de door de school vereiste wijze [kan] afstappen”, wat volgens haar dus “geen vaardigheidsgebrek” is en bovendien “[m]edisch bepaald”. Tot slot heeft verzoekster eveneens “objectieve, verifieerbare en grotendeels gelijktijdige beoordelingen door derden” onder de aandacht van de beroepscommissie gebracht, waarmee het haar toegekende cijfer voor de bijkomende proef “onverenigbaar” zou zijn.

Daaruit maakt de Raad van State voorshands niet op, zoals de verwerende partij voorhoudt, dat verzoekster “voornamelijk” op “wedstrijdresultaten, diploma’s en verklaringen van derden” steunt om het resultaat van de bijkomende proef te betwisten.

9.5. De voormelde kritiek lijkt in de bestreden beslissing slechts als volgt te worden beantwoord:

“De argumenten die voor [verzoekster] worden uiteengezet in het beroepschrift en tijdens de zitting van de beroepscommissie, zijn niet van dien aard om tot een ander besluit te komen.

Uit het dossier blijkt niet dat er enige twijfel is om aan de getrouwheid van de voorliggende cijfers in het algemeen en de beoordeling en het daaruit resulterend cijfer voor de bijkomende proef in het bijzonder te twijfelen. Bovendien is er het vermoeden van deskundigheid van de leerkracht.”

9.6. Een dergelijke ‘motivering’ is op het eerste gezicht een passe-partout in de ware zin van het woord. Deze drie voormelde zinnen kan iedere beroepscommissie in elk beroep hanteren, maar het levert verzoekster in haar concrete geval geen enkel inzicht op waarom haar argumenten dan niet overtuigend waren en niet tot een ander oordeel konden leiden.

9.7. De beoordeling of de voormelde argumenten steek houden en tot welk resultaat ze aanleiding moeten geven ingeval ze gegrond blijken te zijn, lijkt in de eerste plaats aan de beroepscommissie toe te vallen – en dus niet aan de Raad van State. Alleen wanneer een leerling klaarblijkelijk ongegronde, niet ter zake doende grieven aanvoert, neemt de Raad van State vooralsnog aan dat hij vermog vast te stellen dat ze voor de betrokken leerling niet tot een gunstiger resultaat kunnen leiden en dat het verwijt dat de beroepscommissie aan deze grieven geen (uitdrukkelijke) aandacht heeft geschonken, geen doel treft.

Noch de bestreden beslissing, noch het administratief dossier laten voorshands toe om van de “gebreken in de proefomstandigheden” en de andere elementen die verzoekster ter sprake brengt, dadelijk vast te stellen dat ze van iedere geloofwaardigheid zijn ontdaan. Evenmin laten ze verstaan waarom deze grieven, mochten ze gegrond zijn, niet tot een gunstiger resultaat voor verzoekster zouden kunnen leiden. Alsdan moet, zo lijkt, worden geoordeeld dat de beroepscommissie in haar beslissing ook uitdrukkelijk aandacht eraan moest besteden. Dat is in dit geval *prima facie* niet gebeurd.

9.8. Met de motieven die de verwerende partij in de nota met opmerkingen zou aanvoeren, vermog de Raad van State op het eerste gezicht geen rekening te houden. Immers, daarvan staat niet vast, zo lijkt, dat ze aan de beroepscommissie kunnen worden toegeschreven.

9.9. Dat aan de beoordeling door een leerkracht een vermoeden van deskundigheid kleeft, doet vooralsnog geen afbreuk aan wat voorafgaat.

Met dat vermoeden lijkt de beoordelaar immers geenszins vrijgesteld van de plicht om zorgvuldig en op deugdelijke gronden tot een inschatting van de vaardigheden en competenties van een leerling te komen. Wanneer die evaluatie vervolgens door de leerling wordt betwist, mag zij op het eerste gezicht daaromtrent van de beroepscommissie een beoordeling verwachten,

die – indien het om wezenlijke grieven gaat – uitdrukkelijk in de akte moet zijn opgenomen.

9.10. Voor zover de verwerende partij erop wijst dat van de beroepscommissie niet mag worden verwacht dat zij zich in haar beslissing “punt voor punt opnieuw, en dan nog als examenjury, moet uitspreken over iedere afzonderlijke vaststelling of (deel)score”, lijkt zij de bevoegdheid van de beroepscommissie verkeerd in te schatten. Immers, wanneer de leerling de representativiteit van de cijfers betwist, valt het de beroepscommissie toe om de concrete grieven te onderzoeken, daarop een antwoord te geven en, wanneer die argumenten volgens haar niet opgaan, de leerling het nodige inzicht te bieden in de redenen die haar tot dat besluit brengen.

Anders gezegd, lijkt het in zo’n geval aan de beroepscommissie te staan om te beoordelen of er sprake is van “ordentelijk toegekende evaluatieresultaten” en daarover in de bestreden beslissing toelichting te verstrekken.

9.11. Uit wat voorafgaat, volgt vooralsnog dat verzoekster terecht aanvoert dat de bestreden beslissing de formelemotiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel miskent.

In die mate zijn de besproken middelen ernstig.

10. Verzoekster betoogt nog dat op de beoordelaar een versterkte motiveringsplicht rust wanneer een leerling voor slechts één vak een tekort behaalt en toch een C-attest krijgt en dat de zeer specifieke redenen dan in de motivering moeten worden opgenomen.

Aangezien, zoals hiervóór voorlopig is vastgesteld, verzoekster de representativiteit van haar tekort voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ in vraag heeft gesteld en de beroepscommissie in haar beslissing de argumenten van

ECLI:BE:RVSCE:2026:ARR.267.866 IX-11.079-16/21

verzoekster in dat verband – ten onrechte – onbesproken heeft gelaten, lijkt een uitspraak over dit vraagstuk voorbarig. Als gevolg van de hierna te bevelen schorsing, zal de beroepscommissie de zaak van verzoekster moeten heroverwegen en haar duidelijkheid moeten verschaffen over (1) de al dan niet gegrondheid van haar grieven en de redenen om tot dat besluit te komen en (2) desgevallend de impact van die gegrondheid van één of meer grieven op het eindresultaat van verzoekster. Daarop vermag de Raad van State niet vooruit te lopen.

B. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

11. Verzoekster put een derde middel uit de schending van het redelijkheidsbeginsel en van “het verbod van een innerlijk tegenstrijdige motivering”.

Zij betoogt wezenlijk dat de vaststelling dat het oorspronkelijke tekort voor het vak ‘Rijvaardigheid en training’ te wijten was aan onvoldoende momenten om de competenties te evalueren wegens medische afwezigheid, logischerwijze uitsluit dat één betwist vervangend moment zonder representativiteitstoets als “sluitend bewijs van blijvende onbekwaamheid” wordt aangenomen.

Beoordeling

12. In haar (eerste) bezwaarschrift voor de beroepscommissie heeft verzoekster onder meer het volgende – aldaar als “tweede middel” – aangevoerd:

“Het ontbreken van een resultaat voor ‘rijvaardigheid en training’ is uitsluitend te wijten aan medisch geattesteerde overmacht. Bij gewettigde afwezigheid geldt de verplichting om alle proeven af te leggen niet onverkort, en beschikt de klassenraad over de mogelijkheid om een

aangepaste of uitgestelde proefregeling uit te werken (bv. een mondelinge of praktische proef op een later, medisch verantwoord tijdstip).

De school heeft nagelaten een dergelijke regeling aan te bieden en heeft bovendien het redelijke voorstel van [verzoekster] geweigerd om de proef af te leggen met een eigen, betrouwbaar paard – nochtans de enige medisch toegelaten wijze volgens het attest van 26 mei 2026. Nu de leerling bij attest van 6 juli 2026 opnieuw werd vrijgegeven om te rijden, kan de proef alsnog met uitstel worden afgenomen. Het definitief afrekenen van de leerling op een proef die zij door overmacht niet kon afleggen en die de school weigerde aangepast of uitgesteld te organiseren, is onevenredig en onredelijk.”

Vervolgens heeft zij, weliswaar “in ondergeschikte orde”, gevraagd om bijkomende proeven of opdrachten op te leggen, “met name [...] een uitgestelde/aangepaste rijproef, nu de leerling bij attest van 6 juli 2026 medisch werd vrijgegeven”.

13. Als verzoekster met het middel bedoelt dat meerdere (bijkomende) evaluatiemomenten hadden moeten worden georganiseerd, volstaat het op het eerste gezicht om erop te wijzen dat zij niet mag verlangen van de beroepscommissie te verkrijgen wat zij haar niet eens heeft gevraagd.

Alleen al daarom moet het middel als niet-ernstig worden verworpen.

14. Overigens ziet de Raad van State in de huidige stand van de rechtspleging niet in hoe een leerling aan wie de gunst van een bijkomende proef is toegestaan, van een schending van het redelijkheidsbeginsel vermag te gewagen als die bijkomende proef tot één evaluatiemoment beperkt blijft. Een bijkomende proef lijkt niet erop gericht te zijn om de toetsen of proeven die een leerling in de loop van het schooljaar niet heeft afgelegd, allemaal en helemaal over te doen. Wel lijkt ze te mogen zijn ingegeven, zoals in de bestreden beslissing toegelicht, met “[d]e bedoeling [...] alsnog vast te stellen of [verzoekster] al dan niet de vereiste kennis, vaardigheden en competenties en de te bereiken leerplandoelen beheerst voor dit in de opleiding cruciale vak”.

C. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

15. In een vierde middel voert verzoekster de schending aan van het onpartijdigheidsbeginsel en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij argumenteert wat volgt:

“Een door de beroepsinstantie bevolen bijkomende proef strekt juist tot een onbevooroordeelde toetsing. In casu werd de proef afgenomen door dezelfde onderwijsinstelling, mogelijk (mede) door dezelfde beoordelaar(s) die de betwiste beslissing droegen (onder wie de klastitularis [...], mede-ondertekenaar van de eindbeslissing). Verzoekster vroeg de jurysamenstelling mee te delen; de beroepscommissie weigerde dit en onderzocht het niet, met een loutere verwijzing naar wat ‘inherent is aan de werking van het secundair onderwijs’. Aldus is niet aangetoond dat de proef onpartijdig is verlopen en is de beslissing op dit punt onzorgvuldig. Dit ondergeschikte middel is, samen met de voorgaande middelen, ernstig.”

Beoordeling

16. Het onpartijdigheidsbeginsel, voor zover van toepassing op organen van het actief bestuur, waarborgt dat zowel de persoonlijke onpartijdigheid van de personeelsleden en (leden van bestuurlijke) organen die mede een beslissing nemen, als de structurele onpartijdigheid van die personeelsleden en bestuurlijke organen op het vlak van de organisatie van deze organen, het verloop van de procedure en het tot stand komen van hun beslissingen.

17. De door verzoekster aangevoerde schending van het onpartijdigheidsbeginsel, lijkt niet gericht tegen de beroepscommissie zélf, maar wel tegen de “onderwijsinstelling” en de “beoordelaar(s)” van haar bijkomende proef, omdat zij de voor de beroepscommissie betwiste beslissing – de toekenning van een C-attest – hebben genomen.

Aldus voert verzoekster *prima facie* de schending van de structurele onpartijdigheid aan.

18. Om de schending van de structurele onpartijdigheid van, in dit geval, haar beoordelaars aannemelijk te maken, volstaat geen louter subjectieve indruk van partijdigheid, maar moet die schending objectief kunnen worden gerechtvaardigd, rekening houdend met de concrete, feitelijke elementen van de zaak.

19. Verzoekster overtuigt de Raad van State vooralsnog niet ervan dat het enkele element dat de betrokken beoordelaars eerder aan verzoekster een C-attest hebben toegekend, een afdoende geobjectiveerd bewijs vormt van partijdigheid. De klassenraad heeft, zo lijkt, zijn oordeel laten afhangen van de gegevens waarover hij op het ogenblik van zijn beslissing beschikte. De beroepscommissie heeft een bijkomende proef opgelegd. Dat enkele gegeven lijkt niet van aard de leden van die klassenraad zodanig te grieven dat zij geacht moeten worden niet langer op onbevooroordeelde wijze de bijkomende proef te kunnen evalueren.

Verzoekster blijft op het eerste gezicht in gebreke om aan te tonen op grond van welke andere concrete en objectief gewettigde aanwijzingen moet worden aangenomen dat de betrokken beoordelaars verzoeksters proef niet met de vereiste onpartijdigheid hebben beoordeeld.

20. Zoals gezien, doet verzoekster vooralsnog geen schending van de persoonlijke of subjectieve onpartijdigheid gelden.

21. Het middel is niet ernstig.

VII. Conclusie

22. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 5, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Provinciaal Instituut voor Technisch Onderwijs te Stabroek van 14 september 2026 waarbij aan XXXX een oriënteringsattest C wordt toegekend.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken op negenentwintig september tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Jurgen Neuts,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	

Frank Bontinck,	griffier.
-----------------	-----------

De griffier	De voorzitter
--------------------	----------------------

Frank Bontinck	Jurgen Neuts
-----------------------	---------------------